

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภายใต้สภาวะแวดล้อมในยุคโลกาภิวัตน์ การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ตลอดจนการปฏิรูประบบราชการในปัจจุบัน ทำให้ทุกหน่วยงานทั้งภาคเอกชน ราชการและรัฐวิสาหกิจ ต้องมีการปรับตัวและกำหนดกลยุทธ์ในการทำงานใหม่ รวมทั้งจัดหาเครื่องมือทางด้านการจัดการเข้ามาช่วยในการบริหารงานมากขึ้น ระบบการควบคุมภายในเป็นเครื่องมือด้านการจัดการประเภทหนึ่งที่ถูกนำมาช่วยในการป้องกันและรักษาทรัพย์สินของกิจการ ช่วยให้การใช้ทรัพยากรของกิจการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นกลไกพื้นฐานสำคัญของกระบวนการกำกับดูแลการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ในหน่วยงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ และช่วยให้การปฏิบัติงานในขั้นตอนต่างๆ เป็นไปอย่างถูกต้อง เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ที่เต็มไปด้วยการแข่งขันในปัจจุบัน หากหน่วยงานต่างๆ ไม่มีการจัดการที่ดี หรือไม่มีการกำกับดูแลที่ดี (Good governance) ไม่มีระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสม โอกาสเสี่ยงที่อาจเกิดความผิดพลาดในการดำเนินงานของหน่วยงานจะมีมาก ดังจะเห็นได้จากสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น มีหลายกิจการไม่ว่าจะเป็นสถาบันการเงิน สถานประกอบการและธุรกิจต่างๆ หรือแม้แต่รัฐวิสาหกิจบางแห่งเกิดการรั่วไหล หรือเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงิน ซึ่งรวมถึงการล้มละลายของกิจการ สาเหตุสำคัญประการหนึ่งก็คือระบบการควบคุมภายในที่ดีขาดการประเมินความเสี่ยงและจัดกิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ตลอดจนการไม่สามารถตรวจสอบพบข้อผิดพลาด ซึ่งเหตุการณ์เหล่านั้นล้วนไม่เป็นผลดีต่อหน่วยงาน

การควบคุมภายในมีบทบาทสำคัญมากขึ้นตามลำดับในวงการธุรกิจ คือความเจริญเติบโตของธุรกิจ ทำให้ผู้บริหารไม่สามารถดูแลทุกสิ่งทุกอย่างได้ เนื่องจากปริมาณสินทรัพย์ในความรับผิดชอบมีอยู่มากมาย หรือการจัดกระจายทำให้ยากต่อการดูแลมิให้สูญหายหรือเสียหายจึงต้องอาศัยระบบการควบคุมภายในเข้าช่วย เพื่อให้ทราบการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงได้ทันทั่วทั้งลักษณะงานธุรกิจบางประเภทมีโอกาสผิดพลาดได้ง่าย จึงจำเป็นต้องอาศัยระบบการควบคุมภายในช่วยในด้านการพิสูจน์ความถูกต้อง เพื่อจะได้มีการปรับปรุงแก้ไข รวมถึงผู้สอบบัญชีภายนอกไม่อาจตรวจสอบโดยละเอียดสำหรับธุรกิจขนาดใหญ่ภายในเวลาอันมีอยู่จำกัด ถ้าธุรกิจมีการควบคุมภายในที่ดีก็จะช่วยลดงานการตรวจสอบ และธุรกิจก็จะประหยัดค่าใช้จ่ายในการสอบบัญชีลงด้วย (ประพันธ์ ศิริรัตน์ธำรง และคณะ. 2549 : 11)

ดังนั้นทางบริษัทฯ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องความเป็นสากล จึงได้มีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงาน ตลอดจนระบบหรือวิธีการทำงานที่เป็นที่ยอมรับของสากลในหลายๆ เรื่อง ทั้งนี้ต้องอาศัยเวลาและการปรับตัวในหลายๆ ด้าน โครงการที่กำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบันได้แก่การนำมาตรฐานการควบคุมภายในของ คณะกรรมการร่วมของสถาบันวิชาชีพที่ให้ความสนับสนุนทางการเงินเพื่อศึกษาและวิจัยและพัฒนาเกณฑ์ที่เหมาะสมเกี่ยวกับการควบคุมภายใน (The committee of sponsoring organizations of the tread way commission : COSO) มาปรับใช้กับองค์กรการปรับปรุง โครงสร้างองค์กร การดำเนินงานเปลี่ยนแปลงระบบที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศครบวงจร เพื่อความสะดวก รวดเร็ว ทันสมัย และทันเหตุการณ์ เป็นต้น ในเรื่องการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO เป็นการนำแนวคิดของการควบคุมภายในที่เป็นมาตรฐานการควบคุมภายในในระดับสากลโดยให้ความสำคัญทั้งปัจจัยที่มาจากทั้งภายนอกและในกิจการ เช่น สภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลกระทบต่อการทำงานขององค์กร การเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบงานภายในองค์กร กระแสความต้องการการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลที่ต้องมีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ และมีส่วนร่วมของพนักงาน ทำให้เกิดการนำแนวคิดการควบคุมภายในของ COSO มาใช้ในองค์กรต่างๆ มากขึ้น การทุจริตและการรั่วไหลที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดผลเสียต่อเศรษฐกิจในระดับประเทศและต่อองค์กร มีระบบการตรวจสอบที่มีคุณภาพ การควบคุมภายในเป็นเพียงการแสดงให้เห็นถึงความสมเหตุสมผล และการปฏิบัติตามจริยธรรมทางธุรกิจที่ไว้ใจได้

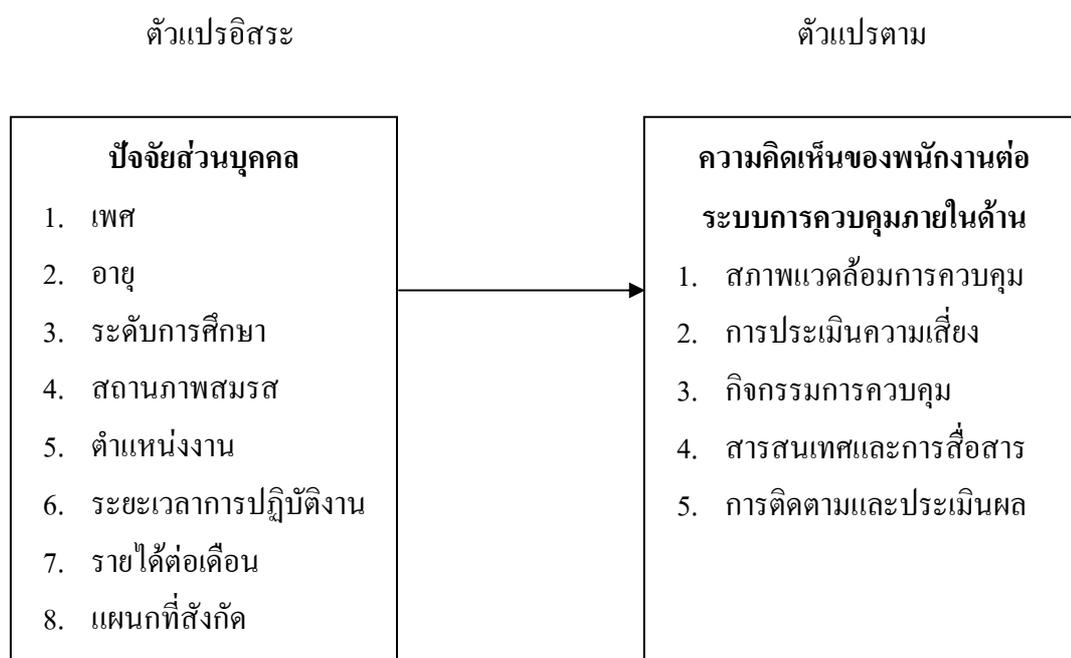
จากแนวคิดดังกล่าวบริษัท ไทยมารูจูน จำกัด ได้มีการนำการควบคุมภายในตามแนวคิด COSO มาประยุกต์ใช้กับองค์กร ซึ่งได้เริ่มดำเนินการปรับปรุงให้สอดคล้องตามหลักแนวคิดของ COSO ในเบื้องต้นได้มีการสำรวจงานที่ปฏิบัติอยู่แล้ว และเริ่มวางโครงการปรับปรุงกระบวนการควบคุมภายในในส่วนต่างๆ ให้สอดคล้องกับการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล การประเมินระบบการควบคุมภายใน ได้มีการดำเนินการประเมินผล โดยผู้ตรวจสอบภายในของบริษัทฯ ซึ่งอาจจะบอกปัญหาหรือความต้องการในการปรับปรุงได้ในระดับหนึ่งเพราะในมุมมองของผู้ตรวจสอบภายในกับผู้ปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานจะเป็นบุคคลที่รู้เรื่องระบบการทำงานในรายละเอียดหรือข้อบกพร่องบางจุดที่ผู้ตรวจสอบภายในไม่ทราบ ผู้วิจัยซึ่งมีหน้าที่ในการดูแลระบบการควบคุมภายในของ บริษัท ไทยมารูจูน จำกัด จึงสนใจที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อระบบการควบคุมภายในเพื่อนำผลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการควบคุมภายในให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อระบบการควบคุมภายในของบริษัท ไทยมารูจูน จำกัด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อระบบการควบคุมภายในของบริษัท ไทยมารูจูน จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อระบบการควบคุมภายในของ บริษัท ไทยมารูจูน จำกัด ได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่นำมาประเมิน โดยได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

พนักงานที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระบบการควบคุมภายในแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อระบบการควบคุมภายในของ บริษัท ไทยมาจูน จำกัด โดยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อระบบการควบคุมภายในของ บริษัท ไทยมาจูน จำกัด

2. ขอบเขตด้านประชากร

พนักงาน บริษัท ไทยมาจูน จำกัด จำนวน 1,046 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปรในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ ด้านปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงาน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ตำแหน่งงาน ระยะเวลาการปฏิบัติงาน รายได้ต่อเดือน และแผนกที่สังกัด

3.2 ตัวแปรตาม ความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อระบบการควบคุมภายใน ได้แก่ สภาพแวดล้อมการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามและประเมินผล

4. ขอบเขตด้านสถานที่ คือ บริษัท ไทยมาจูน จำกัด

5. ขอบเขตด้านเวลา ใช้ระยะเวลาในการศึกษา ตั้งแต่เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2554 – สิงหาคม พ.ศ. 2555

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางด้านความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึก ทักษะคติ โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ การรับรู้ ประสบการณ์ แล้วเกิดการเรียนรู้ ที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือสถานการณ์หนึ่งสถานการณ์ใด โดยการพูดหรือการเขียนเกี่ยวกับลักษณะของการดีความหรือมติโดยอาศัยประสบการณ์ความรู้และสภาพแวดล้อมต่างๆ ว่ามีความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ซึ่งอาจบอกได้ว่าถูกต้องหรือไม่

COSO หมายถึง คณะกรรมการร่วมของสถาบันวิชาชีพที่ให้ความสนับสนุนทางการเงินเพื่อศึกษาวิจัยและพัฒนาเกณฑ์ที่เหมาะสมเกี่ยวกับการควบคุมภายใน ซึ่งประกอบด้วยองค์กรในประเทศสหรัฐอเมริกา 5 องค์กรที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพด้านการบัญชีและการเงินอัน ได้แก่

1. American Accounting Association (AAA)
2. American Institute of Certified Public Accounting (AICPA)
3. Financial Executive Institute (FEI)

4. The Institute of Internal Auditors (IIA)

5. Institute of Management Accountants (IMA)

การควบคุมภายใน หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานที่ถูกกำหนดร่วมกันโดย คณะกรรมการผู้บริหาร ตลอดจนพนักงานของ บริษัท ไทยมาจูน จำกัด ทุกระดับชั้น เพื่อให้เกิด ความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า วิธีการปฏิบัติงานตามที่กำหนดไว้จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ การควบคุม

ระบบการควบคุมภายใน หมายถึง นโยบาย และวิธีการปฏิบัติ ซึ่งผู้บริหารของ บริษัท ไทยมาจูน จำกัด กำหนดขึ้นเพื่อให้สอดคล้องตามแนวคิดของ COSO และเพื่อช่วยให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของผู้บริหารที่จะทำให้เกิดความมั่นใจเท่าที่จะสามารถทำได้ว่าการดำเนินธุรกิจ เป็นไปอย่างมีระเบียบและมีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมถึงการปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหาร การ ป้องกันรักษาทรัพย์สิน การป้องกันและการตรวจพบการทุจริตและข้อผิดพลาด ความถูกต้องและ ความครบถ้วนของการบันทึกบัญชี และการจัดทำข้อมูลทางการเงินที่เชื่อถือได้อย่างทันเวลา ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามและประเมินผล

สภาพแวดล้อมการควบคุม หมายถึง ปัจจัยหลายๆ ปัจจัยซึ่งร่วมกันส่งผลให้เกิดมี มาตรการหรือวิธีการควบคุมภายในขึ้นในองค์กร หรือทำให้มีการควบคุมที่มีอยู่บรรลุวัตถุประสงค์ ตามที่ตั้งไว้ หรือให้บุคคลในองค์กรให้ความสำคัญในการควบคุมมากขึ้น

การประเมินความเสี่ยง หมายถึง การประเมินเพื่อให้ทราบว่า บริษัท ไทยมาจูน จำกัด มีความเสี่ยงอย่างไร และความเสี่ยงนั้นๆ อยู่ในกิจกรรมหรือขั้นตอนใดของงาน มีผลกระทบต่อ การบรรลุวัตถุประสงค์ของ บริษัทฯ มากน้อยเพียงใด

กิจกรรมการควบคุม หมายถึง นโยบายและมาตรการต่างๆ ที่ฝ่ายบริหารนำมาใช้เพื่อให้ เกิดความมั่นใจว่า คำสั่งต่างๆ ที่ฝ่ายบริหารกำหนดขึ้นเพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยง ได้รับการ ตอบสนองและการปฏิบัติตาม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

สารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง ข้อมูลข่าวสารทางการเงิน และข้อมูลข่าวสารที่ เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านอื่นๆ ทั้งที่เป็นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลภายในและแหล่งข้อมูล ภายนอก

การติดตามและประเมินผล หมายถึง มาตรการหรือระบบที่อยู่ระหว่างการออกแบบหรือ อยู่ระหว่างการปฏิบัติงาน และใช้สำหรับมาตรการหรือระบบการควบคุมที่ใช้ไปแล้วเป็นระยะเวลา หนึ่ง ซึ่งสมควรที่จะได้รับการประเมินว่ายังมีความเหมาะสมหรือไม่ เพียงใด

บริษัท หมายถึง บริษัท ไทยมารูจูน จำกัด เลขที่ 117 หมู่ที่ 4 นิคมอุตสาหกรรม
สหรัตนนคร ตำบลบางพระครู อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13260

พนักงาน หมายถึง พนักงานที่ทำงานใน บริษัท ไทยมารูจูน จำกัด ประกอบด้วย พนักงาน
รายเดือน พนักงานรายวัน และพนักงานชั่วคราว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ได้ทราบเกี่ยวกับความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อระบบการควบคุมภายในของ
บริษัท ไทยมารูจูน จำกัด
2. ทำให้ได้ทราบแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาระบบการควบคุมภายในของ
บริษัท ไทยมารูจูน จำกัด